

СТ А Н О В И Щ Е

на доц. д-р ик. Любомир Димитров Любенов

относно: дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките“ по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Световно стопанство и МИО“ с автор Анна Майзел

Тема на дисертационния труд: **„КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ В КОНТЕКСТА НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЯТА НА ПОЛСКАТА ИКОНОМИКА ”**

Основание за представяне на становището: заповед № 969 от 19.09.2019 г. на ректора на ВСУ за участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд

1. Информация за докторанта

Авторът на дисертационния труд – Анна Майзел е доктор по икономика, специалност икономика на предприятието. Тя е ръководител на Института по Мениджмънт на Организацията на Факултета по икономика на Академията Jakub от Paradyż в Гожов Велкополски (Полша).

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд се състои от 267 страници текст. Той има въведение, четири глави, заключение, списък с ползвани информационни източници и списък на таблици, графики и карти. Дисертацията съдържа 45 таблици, 73 фигури. Списъкът на литературните източници се състои от 259 заглавия на полски и английски език.

Във въведението правилно се обосновава изборът на темата от позицията на значимост, актуалност и перспективност. Добре са формулирани теза, предмет и обект на изследване, цели и задачи. Убедително са представени хипотези,

които авторът доказва в следващите страници. Посочени са и методите на изследване в процеса на работата над дисертационния труд.

РАЗДЕЛ ПЪРВИ е посветен на сектора на малките и средните предприятия (МСП), т.е. на обекта на изследване. Анализирани са критериите за класификация на МСП. Направен е статистически обзор на състоянието и процесите на интернационализация на полската икономика. Разгледано е състоянието на сектора на МСП в Полша. Логично този раздел поставя теоретичните и прагматичните основи за осъществяване на изследването в следващите раздели.

РАЗДЕЛ ВТОРИ се отнася непосредствено към предмета на изследванията – конкурентоспособността на предприятията. Анализира се еволюцията на концепциите за конкурентоспособност. Систематизират се знанията, свързани с видовете конкурентоспособност. Третират се моделите на конкурентоспособност показващи увеличаването на значението на нематериалните активи – интелект, знания, информация, хоризонтални отношения между предприятията.

В РАЗДЕЛ ТРЕТИ се разглежда мястото на човешкия капитал в теорията на конкурентоспособността. Извежда се значението на знанието като най-уникалния ресурс на предприятието, а иновациите се детерминират като основен елемент на конкурентното предимство. Анализират се различните форми на сътрудничество – клъстери, центровете за иновации и предприемачество, финансови институции.

В РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ е извършена емпирична верификация на изследователските тези. Разработена е методология за провеждане на емпиричното изследване. Синтезирани са резултати от емпиричното изследване за конкурентоспособността на предприятията от сектора на МСП. Както

логично следва да се очаква този раздел, е насочен към верификация на поставените хипотези и реализирането на поставените цели.

3. Положителни научни и научно-приложни резултати от изследването

В предложението за защита дисертационен труд Анна Майзел е постигнала положителни резултати в трите основни направления – теоретично, методологично и приложно. Основните постижения са:

- избрана е актуална и значима тема, третирана на примера на конкретен обект на изследване – МСП. Поставени са сериозни задачи за изследване и обосноваване, с които авторът се е справил успешно. Избрани са методи за изследване, които обещаваат комплексен и системен подход, предпоставка за богатство на изводи и препоръки, респ. научно-приложни приноси.
- структурата на изследването е издържана в духа на поставените цели и задачи. В дисертационния труд последователно се представят теоретичните и методологичните аспекти на конкурентоспособността на съвременните МСП в условията на интернационализация на полската икономика.
- предложен е авторски модел на конкурентоспособността на МСП с графично представяне на детерминантите – човешки ресурси, знания и умения, нематериални ресурси, ръководене, сътрудничество с други предприятия и останалите ресурси.
- много добро впечатление прави извеждането на обобщения и изводи в края на всеки раздел, както и представеното заключение към дисертационния труд, с обосновано формулиране на основните резултати от изследването. Списъкът с публикациите дава допълнителна обосновка за положителните резултати от изследването.

4. Критични бележки, препоръки и въпроси

Всяко изследване върху специфичен и сравнително по-слабо разработен проблем предизвиква интерес и поставя въпроси, води до критични съображения, които най-често имат за цел по-нататъшно задълбочаване и

подобряване на постигнатите резултати. В този смисъл са формулирани следните бележки:

- предвид разнородността на обекта, извадката на емпиричното проучване би могло да бъде по-голяма.
- безспорен изследователски интерес, като продължение на настоящия труд, е изследване на силата и характера на връзката между материалните и нематериалните фактори на конкурентоспособността на МСП.

5. Оценка на публикациите на автора

Представените публикации, посветени на дисертационния труд, отговарят на изискванията за конкурс по посочената научна степен доктор на науките, а като съдържание, са свързани с проблематиката на защитаваната теза, цели и задачи. Като обем и значимост, публикациите са напълно достатъчни.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е представен в установената форма и съдържание. Той отразява в обобщен вид основните резултати от изследването и дава необходимата представа за теоретичните и приложни постижения на автора. Приемам приносите, формулирани от автора.

7. Заключение

Посочените положителни резултати от изследването дават достатъчно основание за обща положителна оценка на научния потенциал и възможности за изследователска дейност на кандидата по конкурса. Това ми позволява убедено да гласувам положително за присъждане на Анна Майзел на научната степен доктор на икономическите науки по професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Световно стопанство и МИО“.

Русе, 05.10.2019 г.

доц. д-р ик. Любомир Любенов